

A Végrehajtó; régen és napjainkban, avagy az „arányos” végrehajtási eljárás

*„Mikor tanuljuk meg végre, hogy valamennyien
egyetlen rendszer alkotóelemei vagyunk?
A míg a világot el nem tölti az embertársaink iránti szeretet,
mégpedig fajra, színre és vallásra való tekintet nélkül,
amíg életünket és tetteinket nem hatja át az összetartozás érzése,
amíg az emberek tömegei nem éreznek felelősséget
társaik boldogulása és jóléte iránt,
addig sosem valósulhat meg
a társadalmi igazságosság.”*

Helen Keller

I. Bevezetés

A bírósági végrehajtó sosem volt és vélhetően sosem lesz népszerű figura Magyarországon, gyaníthatóan persze ezzel országunk nem egyedi. A létbizonytalanságba került emberek régen is és most is rettegnék tőle, olyannyira, hogy valóságos negatív irodalmi hőssé vált. A bohémek és művészek egykor gúnnyal illették, mint Karinthy, a „nevető bölcs”, ahogy pályatársai nevezték. Róla például feljegyezték, hogy éppen törzshelyén, a Hadik kávéházban biliárdozott, amikor egyszer csak megjelent valamelyik rendszeresen nyakára járó végrehajtó, hogy a foglalást elvégezze, miután otthon nem találta.² Karinthy, mikor meglátta így sóhajtott fel: „Foglaljon helyet, kedves barátom, úgy látom már, fiam, maga tőlem fog nyugdíjba menni...”

Ábrányi Emil egyfelvonásos vígjátékot is írt: A végrehajtó címmel, amelynek 1886. február 15-ei premierje³ – aligha mondhatni, hogy véletlenül - néhány évvel azután volt, hogy az Országgyűlés elfogadta az 1881. évi LX. törvénycikket a bírósági végrehajtásról. A színdarabban azonban éppenséggel a végrehajtó menti meg a szegény özvegyet a gonosz hitelezőtől, aki a végrehajtás elengedése fejében annak nevelt lányát követeli magának nőül. Bár az is igaz, hogy annak a végrehajtónak ez lesz az utolsó ügye, mivel egyszersmind fel is hagy a mesterségével.⁴

A végrehajtó szerepel nem egy magyar népdalban is. Például így: „Egzekválni jön a bíró, / utána a végrehajtó /, elviteti az ágyunkat /, utolsó véka búzáinkat.”⁵

¹ PhD hallgató Károlyi Gáspár Református Egyetem, Konzulens: Dr. habil. Birher Nándor tanszékvezető, Jogtörténeti Jogelméleti és Egyházjogi Tanszék

² Szoták Attila: Karinthy és a végrehajtó, https://tozsdemamor.blog.hu/2011/10/11/karinthy_es_a_vegrehajto?layout=5 (2022. május 23.)

³ https://mandadb.hu/dokumentum/583734/brnyi_Emil_A_vegrehajto_16332.pdf (2022. május 23.)

⁴ Dr. Trócsányi László beszéde, https://www.parlament.hu/naplo40/085/n085_0002.htm (2022. május 21.)

⁵ <https://www.zeneszoveg.hu/dalszoveg/117905/nepdal/igyuk-a-bort-jo-vastagon-zeneszoveg.html>. (2022. április 20.)

A az ókori Rómában a fizetésképtelen adós testére menő végrehajtás kétségtelenül a kor szigorát és adós gyengébb pozícióját mutatja,⁶ azonban már akkor törvények védték az adóst a hitelezőkel szemben,⁷ érezvén azt, hogy egy bizonyos egyensúly tartása elengedhetetlen.

Ám bármennyire nem örvendenek és soha nem is örvendtek – mint az előzőekben felsorolt kitekintésből is tisztán kivehető – a végrehajtók nagy népszerűségnek, mondhatni nevezhetnének őket a jog „fekete bárányainak”⁸ is, szükség van rájuk, tekintve, hogy „az alternatíva ennek a funkciónak a reprivatizációja lenne, pénzbehajtás, önbíráskodás.”⁹ A jogalkotó, illetve a jogalkalmazó feladata tehát egyaránt az, hogy a végrehajtást a lehető legemberibbé, egyúttal a leghatékonyabbá és a jogállami követelményeknek a legmegfelelőbbé tegye.

Vajon törvényszerű kell legyen, hogy a jövőben is ez a tendencia folytatódik tovább a végrehajtó és eljárása tekintetében, vagy van lehetőség a végrehajtói szakma „fehérítésére”?

Kutatásom során a szolidaritás és a bírósági végrehajtás kapcsolatát különböző nézőpontokból vizsgálom. Javaslatot teszek újabb rendszerek kialakítására, amely a végrehajtási eljárásokat egy észszerűbb és vélhetően igazságosabb szociális rendszerhez is kapcsolná. A rendszerek kialakításával közvetlenül az igazolhatóan nehéz helyzetbe került adósok segítése volna a cél, ami értelemszerűen a végrehajtást kérőkre is hatással lenne, tekintve, hogy az eljárások lefolytatását segíthetné és az adósokra is ösztönzőleg hatna. A köznapi szóhasználatban a szolidaritás kölcsönös kötelezettségvállalást, egymás megsegítésének készségét jelenti. Véleményem alapján a kölcsönösségen van a hangsúly, vagyis egy olyan szolidaritásközösség kialakítása volna a cél, melyben ki-ki a saját teljesítőképesége alapján viseli a terheket, mint például a társadalombiztosítás. Az eljárások során alapvető fontosságúnak tartom a szolidaritás kérdését, ellenben ebben a tanulmányban, a kölcsönösséget mellőzve nem az adósok, hanem kizárólag a végrehajtást kérők oldaláról közelítem azt meg. Teszem ezt azért, mivel az adósok kellő visszhanghoz jutnak a média-, vagy az adósokat megsegítő különböző szervezetek és állami intézkedések révén, miközben a végrehajtást kérőkről nem esik szó. Mintha az adós által betöltött pozíció önmagában feltétlen védelmet érdemelne, és elítéljük azt, aki a követelésének igyekszik érvényt szerezni. Vélhetően mindez betudható annak a kellemetlen, ám valószínűleg sokunk életében már megtapasztalt érzésnek is, amikor nem annak van büntudata, aki tartozik, hanem annak, aki azt jogosan visszakéri.

Meglátásom alapján, nem helyénvaló kizárólag az egyik fél érdekét, a másik fél érdeke elé helyezni, azaz csak az egyik fél részére, egyoldalú kedvezményeket biztosítani. Ahogyan a végrehajtási eljárások során is alapelv az arányosság, illetve a fokozatosság, úgy a szolidaritás is arányosan kell, hogy megvalósuljon. Iványi Gábor metodista lelkész szavaival élve: „Ha nem adod azt a másíknak, amit hasonló helyzetben magadnak elvárnál, egy napon talán majd hiába reménykedsz a szolidaritásban.”¹⁰

---

⁶ Jakab Éva: Gondolatok Pólay Elemér korai tanulmányaihoz: a nemzeti szocializmus és a római jog. Juridpol Fórum, 143.o. http://acta.bibl.u-szeged.hu/70790/1/juridpol_forum_010_002_125-145.pdf, (2022. május 25.)

⁷ A teljesítés helyetti adás (datio in solutum) a felek kölcsönös akaratával már igen korán megjelent az ókori Rómában – azaz a feleknek nyitva állt a lehetőség a kötelelem tárgyának a megváltoztatására, ha az adós az eredetileg kikötött szolgáltatást nem tudta felajánlani teljesítésre (in solutum dare és accipere, pro debito accipere). Pólay Elemér: Datio in solutum. Miskolc, 1938. 51. o. és Pólay Elemér: A kamat a római jogban. Miskolc, 1943., 112. o.

⁸ https://nepszava.hu/1014425_a-jog-fekete-baranya (2021. április 17.)

⁹ https://www.parlament.hu/naplo40/085/n085_0002.htm (2022. május 23.)

¹⁰ Iványi Gábor: Hajléktalanok, 1997. <https://mek.oszk.hu/05000/05054/05054.htm> (2021. április 20.)

II. A bírósági végrehajtásról röviden

Magyarországon a bírósági végrehajtás olyan önálló, törvényileg szabályozott eljárás, – a nemperes eljárások keretében – amelyben állami vagy meghatározott szempontból azzal azonosnak minősülő szerv, elsősorban vagyoni kényszer alkalmazása révén juttatja érvényre az állam által a konkrét egyedi ügyben fennállónak elismert és kikényszeríthető alanyi jogot, vagy előzetesen biztosítja a konkrét egyedi ügyben történő elismerés vagy kikényszeríthetőség előtt védelemben részesített alanyi jog későbbi érvényre juttatását.¹¹

A jogszabályok érvényre juttatását, az önkéntes jogkövetés hiányában, az állam kényszerítő ereje biztosítja. A jogi szankciók realizálása, egy sajátos jogintézmény, a végrehajtás útján történik.¹² A cél tehát az igazságszolgáltatás működése, mely elsősorban a kötelezett vagyona ellen irányul.

Magyarországon a bírósági végrehajtást külön törvény, a bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény (továbbiakban: Vht.) szabályozza. Azokra az eljárási kérdésekre pedig, melyeket a Vht. nem szabályoz, a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (továbbiakban: Pp.) rendelkezéseit kell alkalmazni.¹³

Bírósági végrehajtás útján kell tehát végrehajtani a bíróságok és a jogvitát eldöntő más szervek határozatait, továbbá az egyes okiratokon alapuló követeléseket.¹⁴

A nemperes eljárási jelleg hangsúlyozása sem elhanyagolható, mivel vannak olyan államok, ahol a bírósági végrehajtást a peres eljárás részének tekintik, és annak szabályait a Polgári Perrendtartás kódexe tartalmazza,¹⁵ mint például Romániában.

A végrehajtási eljárás alapvetően két szakaszra oszthatjuk. A végrehajtás elrendelésének folyamatára, majd a végrehajtás foganatosítására. Az első szakasz arra szolgál, hogy megállapítást nyerjen az a tény, hogy van-e helye a végrehajtásnak, avagy sem. A végrehajtás foganatosítása amennyiben az pénzkövetelésre folyik, a fokozatosság elve alapján először adós bankszámláján levő összegre, majd a munkabérére, azt követően ingó-, végső esetben az ingatlan vagyona folytatható le. Amennyiben a végrehajtási okirat alapján adós bármely vagyontárgya végrehajtás alá vonható, úgy Adós vagyontárgyinak foglalás megvalósul, szükség esetén pedig értékesítésre kerülhet. A végrehajtás foganatosításának szakaszában a legtöbb feladat a bírósági végrehajtókra hárul.

Előfordulhat az eljárások során olyan eset is, amikor adós külföldön rendelkezik számlaszámmal, akár munkahellyel is. A mai szabályozás a bírósági végrehajtás során, nem teszi lehetővé, hogy egy külföldi lakhellyel rendelkező adós esetében, a végrehajtó jogsegély keretében megkeresse a külföldi hatóságot. Ebből adódóan tehát, amennyiben adós külföldön vállal munkát, nyit számlaszámot, esetleg még ingó, ingatlan vagyonnal is rendelkezik, a végrehajtó semmit sem tehet annak érdekében, hogy a követelésnek érvényt szerezzen. Be kell lássuk, hogy a vagyon elvonásával, eltitkolásával, a külföldre való „meneküléssel”, az adósság kiegyenlítésének elhúzódásával a tartozás egyre növekszik, ami nem feltétlenül szolgálja az adós érdekeit. Végrehajtást kérő szemszögéből az elhúzódó követelések egyre nagyobb tartozást, kintlévőséget eredményeznek. Vajon van-e értelme a követelés növekedésének, ha soha nem lehet majd behajtani, mert kötelezett elhagyta az országot?

Magyarországon a tapasztalat arra enged következtetni, hogy az adósok – ha tehetik – előszeretettel adnak túl valamilyen formában vagyontárgyaikon, amikor a végrehajtás veszélye

¹¹ Kapa Mátyás: A közjegyző szerepe a bírósági végrehajtásban. In Közjegyzők közlönye, 2010/4. szám 21. o.

¹² Balogh Olga – B. Korek Ilona – Császi Ferenc – Juhász Edit: A bírósági végrehajtás, HvgOrac Kiadó, Budapest, 2009. 15. o.

¹³ Vht. törvény 9. §.

¹⁴ <https://birosag.hu/birosagi-vegrehajtas> (2021. március 17.)

¹⁵ Udvary Sándor: A bírósági végrehajtási eljárás; In Wopera Zsuzsa (szerk.): Polgári eljárásjog II. HvgOrac Kiadó, Budapest, 2013. 218. o.

fenyeget. A végrehajtási eljárás megindítását megelőzően számos kötelező jogi cselekménynek le kell folynia, így biztosítási intézkedés, vagy elidegenítési- és terhelési tilalom hiányában az adós kellő lehetőséget kaphat arra, hogy vagyontárgyait ingyenes vagy visszterhes jogügylet keretében, kellő időben elidegeníthesse. Végrehajtható vagyon hiányában az eljárásokat aligha lehet eredményesen lefolytatni, végrehajtást kérők pedig nem, vagy csak aránytalanul hosszú idő elteltével juthatnak a jogos követeléseikhez.

III. Az adóhatóság eljárása a végrehajtások terén

Fent említett eljárással ellentétben az adóhatóság a behajtások tekintetében hatékony eljárást folytat még akkor is, ha adós külföldre távozik. Adósokkal szemben a végrehajtási eljárást akkor is le lehet folytatni, ha adósok nem rendelkeznek magyarországi lakóhellyel, továbbá az önkormányzati adóhatóság által ismert, élő külföldi lakcímmel sem. Az önkormányzati adóhatóság a hatáskörébe tartozó adóval kapcsolatos behajtási jogsegélyt felettes szerve útján és a Nemzeti Adó- és Vámhivatal (továbbiakban: NAV) közvetítésével érvényesíti.¹⁶

A külföldön fogantatosítandó eljárési cselekmények vonatkozásában felmerülő nehézségek áthidalását szolgálja a nemzetközi jogsegély intézménye. Ide tartozhat valamely eljárési cselekmény elvégzése vagy irat kézbesítése.¹⁷

Az illetékes Megyei Kormányhivatal, mint felettes szerv a Hatósági Főosztály útján fogadja illetékességi területén a megkereséseket, majd azokat továbbítja az illetékes adóigazgatóságnak.¹⁸ A NAV belső eljárásrendje alapján ellenőrzi, majd formalizáló program segítségével a beérkező kérelmeket lefordítja. Ezt követően kiállítja az úgynevezett végrehajtást engedélyező egységes okiratot, amit elektronikus úton juttat el a tagállam társszervének.

A régi szabályozást 2013. április 21-én¹⁹ felváltva – az adókból, vámokból, illetékekből és egyéb intézkedésekből eredő követelések behajtására irányuló kölcsönös segítségnyújtásról szóló 2010/24/EU irányelvvel²⁰ összhangban – lépett hatályba egy új jogszabály, az Aktv.²¹ A törvényben nem szabályozott kérdésekre szubszidiárius jelleggel az Air²², továbbá az Art²³ rendelkezései alkalmazandók.

Az Aktv. III. fejezete rendelkezik az Európai Unió tagállamai közötti behajtási jogsegély szabályairól. Itt a helyi önkormányzatok által kivetett adóra, illetékre, továbbá az így keletkezett követelések megállapításával, ellenőrzésével kapcsolatban megállapított szankcióra, bírságra, pótlékra, díjra, pótdíjra, valamint igazolások és hasonló okiratok díjára,

---

¹⁶ Az adó- és egyéb közterhekkel kapcsolatos nemzetközi közigazgatási együttműködés egyes szabályairól szóló 2013. évi XXXVII. törvény (a továbbiakban: Aktv.) 39. § (2)

¹⁷ Kengyel Miklós – Harsági Viktória, Európai polgári eljárásjog, Osiris Kiadó, Budapest, 2009. 263. o.

¹⁸ Nemzeti Adó- és Vámhivatal szervezetéről és egyes szervek kijelöléséről szóló 273/2010. (XII.9.) Korm. rendelet 44. § (1)-(2)

¹⁹ Az adózás rendjéről szóló 2013. évi XCII. törvény (rég. Akr.)

²⁰ A Tanács 2010/24/EU Irányelve (2010. március 16.) az adókból, vámokból, illetékekből és egyéb intézkedésekből eredő követelések behajtására irányuló kölcsönös segítségnyújtásról. Az irányelv (1) bekezdése értelmében: az egyes adókból és egyéb intézkedésekből eredő, más tagállami és uniós követelések behajtására irányuló, tagállamok közötti kölcsönös segítségnyújtás hozzájárul a belső piac megfelelő működéséhez. Biztosítja a költségvetési semlegességet, és lehetővé teszi, hogy a tagállamok a határokon átnyúló ügyletek esetében megszüntessék azokat a megkülönböztető védintézkedéseket, amelyeket a csalás és a költségvetési kiesések megakadályozására vezettek be.

²¹ Az adó és egyéb közterhekkel kapcsolatos nemzetközi közigazgatási együttműködés egyes szabályairól szóló 2013. évi XXXVII. törvény (továbbiakban: Aktv.)

²² adóigazgatási rendtartásról szóló 2017. évi CLI. törvény

²³ Az adózás rendjéről szóló 2017. évi CL. törvény

illetve e követelésekhez kapcsolódó kamatokra és díjakra vonatkozó részletszabályok találhatóak.²⁴ A tagállamokkal való adóügyi együttműködés információkérés, kézbesítés, behajtás, biztosítási intézkedés tárgyában valósulhat meg. Az információkérés a végrehajtáshoz szükséges releváns adatokra irányulhat, úgymint az adós azonosító adatai, lakcíme, székhelye, telephelye, végrehajtás alá vonható vagyontárgyai, bankszámla adatai, továbbá a helytállni köteles személyek. Kézbesítési megkeresés esetén mellékelni kell az irat eredeti példányát, vagy annak záradékolt hitelesített másolatát. A behajtási megkereséshez csatolni kell a végrehajtható okiratot és annak átvételét igazoló tértivevényét,²⁵ továbbá szükséges egy nyilatkozatot csatolni a követelés megállapításának, végrehajthatóvá válásának és elévülésének dátumáról. Amennyiben a végrehajtható okiratban csupán az adós neve és – nem élő – lakcíme szerepel, úgy feltétlenül közölni kell egyéb, az egyértelmű beazonosíthatóságát lehetővé tevő további adatot is. Az önkormányzati adóhatóság az alábbi feltételek teljesülése esetén tudja a sikeres eljárás reményében megindítani a nemzetközi adóbehajtást:²⁶

Kézbesítés iránti megkeresés esetén, ha a rendelkezésére álló kézbesítési eljárásokat kimerítette, kivéve ha

- a) nem áll módjában az okiratot a tagállami jogszabályok szerint kézbesíteni, vagy, ha
- b) az okirat ilyen kézbesítése aránytalan nehézséget okozna.²⁷

Behajtás iránti megkeresés esetén, ha

- a) a követelést vagy a végrehajtást engedélyező egységes okiratot Magyarországon nem vitatják²⁸,
- b) a magyar jog szerinti behajtási eljárásokat a megkereső hatóság előzetesen kimerítette.²⁹
- c) a megkeresés olyan követelésre vonatkozik, amelynek esedékességi napja és a megkeresés beérkezésének napja között nem telt el öt naptári évnél több idő,
- d) a követelés esedékességétől a megkeresés időpontjáig számított tíz naptári évnél több idő nem telt el,³⁰
- e) a követelés behajtása – az adós személy helyzete miatt – a tagállamban komoly gazdasági nehézséget nem okozna³¹
- f) a követelés összege az 1.500 €-nak megfelelő összeget³² eléri.³³

IV. A Tanács 2010/24 EU Irányelve az adókból, vámokból, illetékekből és egyéb intézkedésekből eredő követelések behajtására irányuló kölcsönös segítségnyújtásról

Az Irányelv hozzájárul a belső piac megfelelő működéséhez, biztosítja a költségvetési semlegességet. Lehetővé teszi, hogy a tagállamok a határokon átnyúló ügyletek esetében megszüntessék azokat a megkülönböztető védintézkedéseket, amelyeket a csalás és a költségvetési kiesések megakadályozására vezettek be.

---

²⁴ Aktv. 22. §.

²⁵ Art. 145. §

²⁶ Aktv. 39. § (1)–(2)

²⁷ Aktv. 26. § (4)

²⁸ kivéve az Aktv. 29. § (3) bekezdés második mondatának megfelelő eseteket

²⁹ Aktv. 31. § (1)

³⁰ Aktv. 33. § (3) és (4)

³¹ Aktv. 33. § (1)

³² Aktv. 33. § (2)

³³ <https://www.kormanyhivatal.hu/download/5/84/81000/T%C3%A1j%C3%A9koztat%C3%B3%20az%20ismert%20magyarorsz%C3%A1gi%20vagy%20k%C3%BCl%C3%B6ldi%20c%C3%ADmmel%20nem%20rendelkez%C5%91%20eur%C3%B3pai%20uni%C3%B3s%20%C3%A1llampolg%C3%A1rokkal%20kapcsolatos%20ad%C3%B3behajt%C3%A1s%C3%B3l.pdf> (2021. április 27.)

A tagállamok pénzügyi érdekeinek és a belső piac semlegességének megfelelőbb védelme érdekében, ki kell terjeszteni a behajtásra irányuló segítségnyújtás hatályát az olyan adókból (beleértve a vámokat is) és illetékekből eredő követelésekre is, amelyekre a behajtásra irányuló segítségnyújtás eddig nem vonatkozott. Ugyanakkor a segítségnyújtás iránti egyre gyakoribb megkeresésekkel való lépéstartás és a jobb eredmények elérése érdekében a segítségnyújtást hatékonyabbá és eredményesebbé kell tenni, továbbá meg kell könnyíteni annak gyakorlati alkalmazását. E célkitűzések eléréséhez jelentős mértékű kiigazításokra van szükség, mivel a hatályos 2008/55/EK irányelv egyszerű módosítása nem bizonyulna elegendőnek. A 2008/55/EK irányelvet hatályon kívül kell helyezni, új jogi eszközt léptetve a helyébe, amely az említett irányelv eredményeire épül, viszont szükség esetén világosabb és pontosabb szabályokat ír elő. A világosabb szabályok megalkotásával a tagállami együttműködés a szélesebb körű információcserét lehetővé téve, fokozható. Az irányelv nem érinti a tagállamok azon hatáskörét, hogy meghatározzák a saját jogszabályaik értelmében rendelkezésükre álló behajtási intézkedéseket. Biztosítani kell ugyanakkor, hogy az ebben az irányelvben előírt kölcsönös segítségnyújtási rendszer zökkenőmentes működését sem a tagállami jogszabályokban mutatkozó eltérések, sem pedig az illetékes hatóságok közötti koordináció hiánya ne veszélyeztesse.³⁴

Bár a határon átnyúló végrehajtás – azaz a külföldi bírósági határozatok magyarországi, illetve a magyar határozatok külföldi végrehajtása³⁵ – ma már biztosított, végrehajtást kérőnek azonban egy meghatározott formanyomtatvánnyal, magának kell kezdeményeznie külföldön a végrehajtást, amennyiben kötelezett külföldön rendelkezik végrehajtható vagyontárggyal. Számos esetben mindez akkor realizálódik, amikor végrehajtást kérő a végrehajtási okiratot Magyarországon már kiállította, azonban kötelezett időközben külföldre költözött, nem hagyva végrehajtható vagyontárgyat maga mögött.

A gyermektartásdíjak végrehajtása³⁶ (ill. a perköltség követelések) a kivétel ez alól, mivel ilyen esetekben a bíróságoknak a nemzetközi jogsegélyegyezmények alapján közre kell működniük a végrehajtási kérelem külföldre történő továbbításában,³⁷ azonban ez az eljárás is csak a végrehajtási eljárás keretein kívül valósulhat meg.

Álláspontom szerint – mint ahogyan arra voltak már korábban is különböző kezdeményezések³⁸ – a bírósági végrehajtási eljárás során is lehetőséget kellene biztosítani arra, hogy a NAV jogsegély szolgálatát igénybe véve, a végrehajtó is információkhoz juthasson, vagy akár a megkeresett tagállami végrehajtón keresztül, a külföldi vagyontárgyak vonatkozásában is lefolytatható legyen az eljárás.

Ez utóbbi esetet – igaz Magyarországon belül – maga a Vht. is lehetővé teszi. Abban az esetben ugyanis, amennyiben a végrehajtási eljárás során megyén kívül válik szükségessé a helyszíni eljárási cselekmény foganatosítása – tekintettel arra, hogy az eljárást foganatosító végrehajtó székhelyéről kötelezett egy másik végrehajtó illetékességi területére költözik – akkor az eljárást foganatosító végrehajtó (ügygazda végrehajtó) – a Magyar Bírósági Végrehajtói kar (MBVK) közreműködésével – megkeresi azt a végrehajtót (megkeresett

³⁴ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/?uri=CELEX%3A32010L0024> (2021. 04. 29.)

³⁵ Kengyel Miklós: A határon átvitelő jogviták és a nemzetközi jogfejlődés, In: Közjegyzők Közlönye 2008/1. szám 3.

³⁶ 9/1957. (XI.13.) IM rendelet a tartásdíj külföldön való behajtása tárgyában New Yorkban 1956. évi június hó 20. napján kelt nemzetközi egyezmény kihirdetéséről szóló 1957. évi 53. törvényerejű rendelet végrehajtásáról

³⁷ Gécziné Bárdosi Eszter: A határokon átnyúló végrehajtási eljárások a magyar bírósági gyakorlatban - egy összehasonlító vizsgálat tanulságai http://acta.bibl.u-szeged.hu/30703/1/juridpol_doct_009_113-154.pdf (2021. április 29.)

³⁸ Végrehajtói irodánk a 2010-es években a területileg illetékes Adóhivatalt megkereste abból a célból, hogy a sejtetően külföldön tartózkodó adósok lakhelyét felderítse. A megkeresés abból a célból történt, hogy végrehajtást kérő egyáltalán tudomást szerezhesen arról, hogy melyik tagállamban kell végrehajtást indítani, azaz melyik tagállami végrehajtóhoz kell forduljon.

végrehajtó), akinek az illetékességi területén kell a helyszíni eljárási cselekményt lefolytatni.³⁹ Az eljárás, adós ingó vagyontárgyai foglalásával valósulhat meg, mivel az ingatlanok vonatkozásában a végrehajtók országos illetékességgel rendelkeznek. Amennyiben erre a jogszabály nemzetközi szinten is lehetőséget biztosítana, úgy az eljárások behajtása hatékonyabban megvalósulhatna, ami nem utolsósorban adós érdekét is szolgálná, hiszen az eljárások előrehaladtával a kamatok növekedésével a tartozás összege is növekszik. Alapvető kérdés azonban, hogy vajon a végrehajtást kérők mindegyike arra törekszik, hogy az eljárás már annak megindulása után, minimális kamatnövekedéssel térüljön?

V. Összefoglalás

Az Európai Közösségek fő célkitűzése már a kezdetektől az egységes piac megteremtése volt. Az áruk a személyek, szolgáltatások és tőke belső piacon belüli szabad mozgásának biztosítása az európai gazdasági integráció leglényegesebb elemei, mely a belső piac megteremtésének alapjául szolgál.⁴⁰ Az egységes piac hatékony működésének megteremtéséhez fontos, hogy az államhatárok ne gördítsenek leküzdhetetlen akadályt a követelések érvényesítése, a bírósági határozatok végrehajtása elé.

A végrehajtás tárgya általában követelések behajtása, azonban másféle kötelezettség teljesítése is lehet (kötelezettség valaminek a megtételére vagy valamitől való tartózkodásra, például áru leszállítása, munka elvégzése, gyermekátadás, vagy birtokháborítás megszüntetése).

A gyakorlatban hajlamosak vagyunk az eljárásokat kizárólag az adósok szemszögéből nézni, sőt, megkockáztatom, a legtöbb ember többnyire az adósok szemszögéből látja, vagy akarja látni az eljárást, végrehajtást kérőt helyzetére való tekintet nélkül. Végrehajtást kérő pedig a végrehajtási okirat kiállításával kíván érvényt szerezni jogos követelésének. Végrehajtást kérőről beszélünk akkor is, amikor egy gyermektartásdíj, egy magánszemély által adott kölcsöntartozás, vagy akár egy társasházi közös költség kerül érvényesítésre. Adós önkéntes teljesítésének hiánya, vagy sikertelen végrehajtás esetén egy gyermek ellátása, egy másik személy anyagi helyzete, vagy akár egy egész társasházi lakóközösség kerülhet kilátástalan helyzetbe, akkor, amikor a szolgáltató a hátralék miatt kikapcsolja a lakótömb víz, áram, vagy éppen gázszolgáltatását.

„A bírósági határozatok tiszteletben tartása, a jogerős bírósági döntések teljesítése - akár jogszerű kényszerítés árán is - a jogállamisággal kapcsolatos alkotmányos értékekhez tartozik. Ha ugyanis a végrehajtási rendszer gyenge és könnyen kijátszható, az óhatatlanul a bírósági határozatok lebecsüléséhez, jogbizonytalansághoz, a jogtudat romlásához, a jogállamiság sérelméhez vezet. Az ilyen veszély leküzdése nyilvánvalóan mind állampolgári, mind társadalmi, mind pedig állami szempontból alkotmányos érdek.”⁴¹

„A jogállam, jogállamiság fogalma mára – a demokrácia mellett – a politikai filozófiai diskurzus aduászává vált, melynek gyakorlati megvalósítása, vagy meg nem valósítása egy politikai rendszer jogi, politikai, sőt erkölcsi értékelésének alapja lehet”⁴², ebből adódóan a bírósági határozatok maradéktalan betartása elengedhetetlen.

Az adósságnak ára van. Az adós mellett tehát – nem utolsó sorban – említésre méltóak azok az emberek is, akik a hitelük törlesztését, mindenféle kedvezményes elengedés nélkül, az utolsó forint kamattal együtt visszafizették. Róluk általában senki sem szól, holott semminemű

³⁹ Vht. 33. §.

⁴⁰ Osztovics András: Eu-jog. HVG-ORAC Kiadó, Budapest, 2015. 373. o.

⁴¹ 46/1991. AB határozat.

⁴² Tóth J. Zoltán: A jogállamiság tartalma, In Jogtudományi Közlöny, 2019/5. szám, 197. o.

kedvezményben nem részesültek, sőt, végeredményben az adósok miatt megrágult hiteleiket kénytelenek szükség esetén felvenni és azt törleszteni.

Az Egyház társadalmi tanításában a szabadság és felelősség, az igazságosság és szolidaritás értékei teremtenek egyensúlyt az egyén és a közösség között, aminek hatására az ember felszabadul a testi és szellemi létfeltételeit gátló hatások alól.⁴³

Habermas szerint „társadalomintegráló erejét a jog végső soron a társadalmi szolidaritás forrásaiból meríti.⁴⁴ Ezt a fejlődésre nyitott harmonikus állapotot nevezi a katolikus társadalmi tanítás közjónak.

A szolidaritás, a hétköznapi értelemben *kölcsönös kötelezettségvállalást, illetve egymás megsegítésének a készségét* kell, hogy jelentse. Semmiképpen nem szabad azonban, hogy a *szolidaritás* alkalmazása kizárólagosan az egyik félre szorítkozzon, mintegy *egyoldalúan eltolódjon*. Tekintve, hogy a végrehajtási eljárás egy cselekménysorozat, és az eljárásban érintett felek kölcsönhatása révén valósul meg, a hatékony eljáráshoz véleményem alapján, a kölcsönös együttműködés nélkülözhetetlen. Úgy látom, a végrehajtás során az intézkedések egyensúlyát kellene minden eszközzel megtalálni, hogy annak eredményeképpen a társadalom fejlődése legyen az egyetlen, amely valóban eltolódik, azonban az mindenkinek a kedvezőbb, pozitív irányba. Az egyensúly megteremtéséhez pedig mindkét fél aktív, tevőleges közreműködése szükséges. „Jól foglalja mindezt össze a következő bölcsesség Tánná d’bé Élijáhutól: Megáld téged az Örökkévaló a te Istened kezéd minden munkájában amelyet végzel. (5Móz. 14, 29). Kérdezik bölcseink: vajon akkor is megáld az Úr, ha tétlenül ülsz? »Kezed minden munkájában, amelyet végzel.« Áldása csak a munkádon lesz. De ha nem dolgozol, ne is várj tőle áldást.”⁴⁵

---

⁴³ http://www.ncsszi.hu/download.php?file_id=973 (2021. április 20.)

⁴⁴ Jürgen HABERMAS: Faktizität und Geltung. Beiträge zur Diskurstheorie des Rechts und des demokratischen Rechts, <https://www.getabstract.com/de/zusammenfassung/faktizitaet-und-geltung/20054> (2021. április 26.)

⁴⁵ Birher Nándor – Homicskó Árpád Olivér: A munka becsületétől a médiumon keresztül zajló cserefolyamaton át a hivatáserkölcsei kódexig. In Jogelméleti Szemle 2011/4. szám